ترجمه‌ی عبارات زیر را پس معین‌ان مستثنی و مستثنی منه.

اِخْتَبِرْ نَفْسَكَ. تَرْجِمِ الْعِباراتِ التّالِيَةَ؛ ثُمَّ عَيِّنِ الْمُسْتَثنىٰ وَ الْمُسْتَثنىٰ مِنهُ.

١ــ ﴿... كُلُّ شَيْءٍ هالِكٌ إلّا وَجْهَهُ ...﴾ اَلْقَصَص: ٨٨

مستثنی منه — مستثنی

هرچیزی جز ذات او نابودشدنی است.

٢ــ ﴿فَسَجَدَ الْمَلائِكَةُ كُلُّهُم أَجْمَعونَ * إلّا إبليسَ اسْتَكْبَرَ وَ كانَ مِنَ الْكافِرينَ﴾ ص: ٧٣ و ٧٤

مستثنی منه — مستثنی

پس همه فرشتگان، یکسره سجده کردند، مگر ابلیس که گردن فرازی کرد و از کافران شد.

٣ــ كُلُّ عَيْنٍ باكِيَةٌ يَوْمَ الْقِيامَةِ إلّا ثَلاثَ أَعيُنٍ: عَيْنٌ سَهِرَتْ[1] في سَبيلِ اللهِ، وَ عَيْنٌ غُضَّتْ[2] عَنْ مَحارِمِ اللهِ، وَ عَيْنٌ فاضَتْ[3] مِنْ خَشْيَةِ[4] اللهِ. رَسولُ اللّهِ صلی الله علیه و آله

مستثنی منه — مستثنی

هرچشمی در روز قیامت گریان است به جز سه چشم: چشمی که در راه خدا بیدار مانده است و چشمی که از ترس خدا بسته شده است و چشمی که از ترس خدا لبریز شده است.

٤ــ كُلُّ وِعاءٍ[5] يَضيقُ[6] بِما جُعِلَ فيهِ إلّا وِعاءَ الْعِلْمِ؛ فَإنَّهُ يَتَّسِعُ[7]. اَلإمامُ عَلِيٌّ عليه السلام

مستثنی منه — مستثنی

هر ظرفی با آنچه در آن قرار داده شده تنگ می‌شود به جز ظرف علم زیرا آن فراخ می‌شود.

٥ــ كُلُّ شَيءٍ يَرْخُصُ[8] إذا كَثُرَ إلّا الْأَدَبَ؛ فَإنَّهُ إذا كَثُرَ غَلا[9]. مَثَلٌ عَرَبِيٌّ

مستثنی منه — مستثنی

هرچیزی ارزان می‌شود هنگامی که زیاد شود جز ادب؛ زیرا آن هرگاه زیاد شود گران می‌شود.

٦ــ لا تَعْلَمُ زَميلاتي اللُّغَةَ الْفَرَنسِيَّةَ إلّا عَطِيَّةَ.

مستثنی منه — مستثنی

نمی‌دانند همکلاسی‌هایم زبان فرانسوی را جز عطیه.

٧ــ حَلَّ الطُّلّابُ مَسائِلَ الرِّياضِيّاتِ إلّا مَسأَلَةً.

مستثنی منه — مستثنی

حل کردند دانش‌آموزان مسأله‌های ریاضی را جز یک مسأله.

١- سَهِرَ ـَ: بیدار ماند ٢- غَضَّ عَينَهُ ـَ: چشم بر هم نهاد ٣- فاضَ ـِ: لبریز شد ٤- اَلْخَشْيَة: پروا
٥- اَلْوِعاء: ظرف ٦- ضاقَ ـِ: تنگ شد ٧- اِتَّسَعَ: فراخ شد ٨- رَخُصَ ـُ: ارزان شد ٩- غَلا ـُ: گران شد